

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,
VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCE,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis quintâ mensis
Decembris, anno Domini M. DCC. LXXVI.*

M^o MARIA-ZOROBABEL MUNIER, Regis in Coloniis nu-
per Medicus, Domûs Invalidorum Ducum & Militum Medicus
à Rege designatus, Doctore Medico Præside.

An systema glandulosum lymphæ officina?

I.

DIVERSAS inter corporis animati functiones, insolubili junc-
tas & necessariâ relatione, principatum obtinet sanguinis cir-
culatio, cujus beneficio vegetum floret in omnibus exercitium,
quâ verò semel interruptâ, cæteras pessundari necesse est.
Quid mirum igitur, si conservationi functionis hujusce primariæ sedula in-
vigilans natura, singulari instruxerit apparatu officinas, in quibus æstus
operis fervor vetat ne rutilans unquam torpeat fluidum, idque iterum

incudi subjicit & iterum? Vitales jam sese pandunt cordis pulmonisque functiones. Utrumque ad improbos, spontaneos tamen labores, organum accingitur. Invitat enim à longè, debita quasi conaminum merces, suæ nimirum existentiae simul & dignitatis conservata proprietas.

Fluidum aliud peculiaris naturæ & à sanguine prorsus distinctum, non ignobiliorem reposcit sibi utili aтем lymphæ, irrigua cujus circulatio secretiora quæque referans & permeans corporis latibula, omnigenas adit, purpurei more laticis, & alit functiones. Sua lympham etenim generantis quoque nobilitat circulatio, præsentis cujus subsidio solidorum servatur nexus & flexibilitas, fluidorum damna reparantur, nutritioni partium & incremento prospicitur. Sanguinis verò, non solum canales, sed & officinas rudi nimis assimilata compage lymphæ despiciens, idoneas magis suæque aptatas tenuitati officinas subit. Elaboratas verò jampridem & omni extructas arte, ultrò nobili pandit hospiti fedes glandulosum systema. Legitimam certè rei suspicionem inducit individuum vasculosi lymphæ systematis cum glanduloso consortium. Ast in profundo verum non amplius latebit, si, præviâ evidentiae face, ad amussim explicata demonstrantur in glandulis & in lymphatico systemate quæcumque ad prædictum officinæ munus obeundum, adhucdum desiderantur.

I I.

JAMDUDUM tritas glandularum definitiones à structurâ modò exteriori, à figurâ modò desumptas silentio prætermittentes, glandulam vocamus id omne corpus organicum vasis instructum sanguinis, lymphaticis, nerveis, inter sese mirum in modum artificio naturæ complicatis, mediante textu cellulari, cuique functionis cujuslibet demandatur provincia. Insigniores autem pleræque glandulæ peculiaribus manifestisque functionibus officium præstant, aliarum quivis adhuc usus ambigitur, innumeræ forsân oculorum aciei se subducunt. Ab acceptis etiâ glandulosi systematis divisionibus nihil elucet evidentiùs. Ordines effinxit Anatomistarum industria, exterioris habitû ratione formæ, simplicitatis & compositionis glandularum. Nec omisit illorum sagacitas colorem, saporè, ipsitudinem, & alias qualitates externas fluidorum quæ excernuntur à glandulis. Legitimam adhuc divisionis causam obulerunt cavitates corporis quas glandulæ incolunt, ætatum insuper

sexuumque diversitas. Nobis verò dùm sua quævis stationem tenebit glandula, usus solummodò diversas cujusque evolvere incumbet.

Secretionum partes agunt plures numero glandulæ abundè conspicuæ; cujus generis glandulæ lacrymales, salivales, tracheales, pancreas, hepar, renes, testiculi, &c. Plures etiàm apertæ nulli vacant operæ: sic inertes credideris thyroideam thymum, renes succenturiatos: universæ tamen communi munere funguntur; lympham scilicet nutritioni aptant idoneam; illam successivo, leni & undulatorio motu propellunt intra vascula. Quam quidem functionem indicat situs, & naturalis glandularum distributio, confirmabit arcta earundem cum lymphatico systemate connexio.

Varias lustranti corporis cavitates, occurrunt non-solum viscera glandulosa, sed & glandulæ veræ, quæ diversas sed adscriptas sanè sedes obtinent. Quemadmodum autem posita hinc indè receptacula speciosam anthliæ hydraulicæ suspensionem inducunt; sic analogum usum obtinere glandulas capitis, thoracis, abdominis, extremitatum vero proximum credimus (1). Glandulas inter merè lymphaticas, capiti nonne evidenter prospiciunt thyroidea, tonsillæ? Thoraci, thymus, glandulæ dorsales.? Abdomini, renes succenturiati.? Extremitatibus, axillares, inguinales, brachiales, popliteæ, &c? Nonne glandulæ minis conspicuæ opem etiam vicariam suppetunt, & cum majoribus ad utilitatem publicam allaborant? Nequaquam excipienda sunt viscera glandulosa & glandulæ secretionibus consecratæ peculiaribus; structuræ namque glandulosæ omnes plùs minùs-ve sunt participes. Insuper lymphæ copia, quâ plerique secreti redundant liquores, omne prorsus dubium excludunt. Organa enim secretoria primariæ functioni, lymphæque simul invigilare quid vetat, dùm pulmo tria vel quatuor munera, momento palàm eodem perficit? Verùm si diverticula lymphæ subministrat systema glandulosum, maximam œconomiam animali & potiore longè præstat operam, dùm hujusce fluidi allaborans perfectioni, motum eidem imprimit circulatorium. Cujus quidè assertionis veritas elucescet inconcussa, prolato in medium proprio vasculoso lymphæ systemati existendi modo, fidoque ejusdem cum glanduloso systemate connubio.

[1] Hancce mihi rerum evolvit imaginem vir clariss. M. MISSA D. M. P. ingenii sagacitate, doctrinâ, praxi medicâ æquè celebrandus.

EXPLORATA hodiè rataque habetur, in orbe medico lymphaticorum existentia vasorum. Arteriosa à venosis Anatomicis quique discernit. Circuitum etiàm lymphæ necessarium agnoverat vir omni laude dignus M. BERNARD DE JUSSIEU (2); nervos verò arterioso ditat munere, dùm præsumat vasa quælibet lymphatica fluidum nerveum seu spiritus animales ad diversas corporis partes reducere.

Arterias lymphæ peculiare vixdùm suspicatas detexit illustrissimus FERREIN, immortale Scholæ Parisiensis decus. Illarum tamen plerasque oculorum aciem effugere, præ exilitate, fatetur. Conspicuas demonstravit. Benè multas etenim hinc indè serpentes in uveâ, in utero, aliisque corporis partibus autopsiæ subiecit. Lymphaticarum existentiam venarum ab omnibus acceptam Medicis propugnare abs re foret & supervacaneum. Neque magis anceps glandularum cum systemate lymphatico societas [3]; utrique nempe eadem conditio, idem existendi modus; pari procedunt gressu in corporis œconomiâ; eadem variis vitæ tempestatibus vestigalia solvunt. Equidem foetum lymphæ copia opprimit. Tenelli adhuc infantes fluidi hujusce mole tument obruti. Molestum hunc corporis statum citissima requirit accretio. Mox vero retardatur incrementi celeritas; lymphæ simul minus luxuriat. In ætate consistente partium reparationi benè parca providet. Denique tacito pede sensim sine sensu obrepens fatale senium astat illicò improvisum, corpus exsiccat, vasa quoque lymphatica exsueca flaccescunt & arida. Non alias interim mutationes subeunt glandulæ. Namque in foetu & infantulis ultrà modum ampliatae, paulatim cum ætate de- crescentes ferè marcescunt, cùm sua sibi arrogat jura senectus ultima. Illa quidem declinatio in glandulis merè lymphaticis, thyroideâ scilicet, thymo, capsulis absurdè atrabilaribus nuncupatis, &c. evidenter procedit quàm in cæteris, dùm glandulæ multò plures lymphâ crassescere indurescunt. Vasa igitur lymphatica eadem conditio manet & glandulas. Circulationem in vasis lymphaticis peragi

[2] Consulat ejus thesım propugnatam anno 1728, in Scholis Medicorum Parisiensium. *Est-ne suus lymphæ, ut sanguini, propria per vasa circuitus?*

[3] Edita nuperrimè apud Anglos DISSERTIO, experimentorum freta auctoritate, immèdiatam testatur communicationem adesse lymphatica inter vasa & glandulas.

5

profidentur omnes, quamvis dedalæam tramitum seriem penetrare nemi-
mini adhuc fuerit concessum. Quonam interea modo otiosæ torperent
glandulæ? Cur alacres vel promptæ minus mutuum denegarent offi-
cium? suas sanguini natura dedit officinas, indefesso quarum labore motus
ipsius exsuscitatur, simul & perficitur elaboratio. Irrequietæ cordis pul-
monisque functiones, si forsân incautè quiescerent, de circulatione
sanguinis statim actum foret. Emulum nonne, respectu lymphæ, mu-
nus exercent glandulæ? Cùm in minimis res peragatur, nil mirum si ocu-
los etiâ armatos hucusquè effugerit. Stupendum hoc naturæ miracu-
lum detegat aliquandò forsân experimentis freta felicioribus nepotum
sagacitas. Illud interea præluens indicat analogia, & existentiam ra-
tiocinium luculenter evincet.

I V.

CRUDIOREM lympham & indigestam, ab arterioliis sanguineis
ad glandulas perducere, perfectam & subactam à glandulis in œ-
conomia animalis gremium refundere; alterum ad arterias lymphati-
cas munus pertinet, alterum ad venas. Lympha igitur in arteriis ve-
nosa, in venis arteriosa progreditur. Res equidem circulationis pul-
monari valdè affinis, dùm interim ab universali lege dissidet. Jâm verò
lentiori ad glandulas, lymphæ gressu allata, promissam expectat
opem. Nec mora: secretionem mox impetrat qualem in organo se-
cretorio; motum etiam circulatorium ut in corde sanguis. Quædam
insuper accedet elaboratio pulmonari consentanea. Glanduloso indè
systemati nativum officinæ decus.

Lymphæ secretionem in glandulis peragi, quis inficias ibit? Dum-
modò, ad negotium secretionis absolvendum, apparatus in quâlibet
glandulâ, accommodetur idoneus. Glandularum verò prælibata supe-
rius descriptio, fabricam hujusce generis in ipsismet exhibet indubiam.
Confusam secretionis materiam lymphaticæ invehunt arteriæ, secretam
venæ excipiunt; sicque, ductus excretorii morem gerunt. Suo lym-
pham typo signat genus nervosum, secretionum omnium auriga. Spiri-
tus huicce fluido rectores largiuntur plexus glandularum nervei, mox
ad omnes & singulas corporis functiones refundendos.

Quemadmodum vero, leni, successivo & undulatorio appulsu, cordi
restitutus sanguis brevi, quasi ad curriculi metam quiesceret, nisi
alas redderet alterna auricularum ventriculorumque cordis systole;

habd absimili modo, lymphæ glandulas ingressæ, illas veluti paratas fedes, non verò pro diversis acciperet, si provida calcar in ipsis met glandulis non addidisset natura. Jamjam ventriculos, auriculas, valvulas, columnas inquirendo in glandulis insudat, æstuat veri indagator. Sed inanis labor. Quod nunquam extitit, nullam unquam detegitur arte. Nempè, dum speciosas cordis partes ludunt glandulæ, respectu lymphæ, secretorii organi non idcirco habitum, nec mechanismum exuunt. Subactam equidem & alibilem lympham, reparandas versus partes, protrudunt glandulæ, lymphaticis mediantibus venis; sed idem refert laboris genus cujusque liquoris secreti, per excretorium ductum excretio. Quoties ad organum quodlibet secretorium alluit fluidum nerveum, quod affini objecto allicitur, toties organum quasi erigitur, liquorque secretus confertim depluit. Sic sponte veluti exiliunt saliva in ore, succi gastrici, bilis, succus pancreaticus in digestivis officinis, liquor seminalis in genitalibus, dummodò res obiciatur unicuique organo delectabilis. Sed ephemeras tantum excretionem requirit omnium ferè secretionum opus; interruptam verò nullatenus, sollicitat systema lymphaticum. Excubiæ igitur assiduæ agendæ sunt sensorio nerveo glandulosi systematis, tertia quasi functio vitalis adest conservanda. An verò liquoris, quolibet in canale, promotionem valet producere sola fluidi nervei copia nervorum-ve erectio? Credit Judæus Apella. Vascula verò quotquot sunt in glandulis, arteriosa imprimis, irritabilitate suâ gaudent. Fibra quælibet cellularis, involutum quodvis membranaceum glandulæ, tonum plus minusve intensum valent suscipere. Fluidi nervei nutus, harumce virium, vel minimarum, actionem sollicitat, non producit. Absque nervis, nulla glandularum actio; absque instrumentis glandularum, irrita nervorum energia. Ab utrisque verò conspirantibus excitatur quasi *punctum saliens* in quavis glandulâ; quod quidem, non præcipitem, sed sistendum ægrè motum lymphæ imprimit. Apertam offerunt semitam venæ lymphaticæ. Undulatum limpidus procedit latex, neque gradum præcipitat intempestiva venarum lymphaticarum systole. Illa quidem, sed prudenti naturæ consilio, pars arteriosi officii venis lymphaticis deficit. Verum, juxta ipsius votum, sensim, absque collisione, ad metam appellit quævis lymphæ molecula; sicque ipsius circulatio absolvitur.

Resia vasculorum mirabilia exhibent omnes ferè glandulæ; reverà qui-

dem illa subrepere, nudo etiam videas oculq; in cellularem & quasi interlobularem glandulæ substantiam. Pulmonarem quamdam in hocce tractu, elaborationem lymphæ perfici, verisimillimum spontè subit prælagium.

V.

SUBVERSAM glandularum œconomiam proxima lymphæ depravatio sequitur. Alternam, glandularum respectu, lymphæ servat vicem. Fonte quidem ab alio non scaturiunt morbi quotquot sunt chronici, non pauci etiam acuti. Insignioris verò notæ glandulas si vitium infestet, pejorem sanè labem parturit, levioris si momenti glandulas obsideat, nullus sæpè periculi metus. Ut enim integris ipsarummet functionibus, altera alterius viget auxilio, sic, unâ vel pluribus deficientibus, opem aliæ vicariam suppeditant. Glandulæ scrophuloso, venereo, scorbutico labefactatæ vitio, lympham ejusdem vitii participem efficiunt. Lymphæ simili violata contagio vel hæreditario, vel acquisito, labem glandulis communicat, sed imprimis illis in quibus occurrat quædam, cum suscepto viru analogia. Dum nodos infantum glandulæ, lymphæ perversitate contrahunt, dum rachitide tenelli eorundem torquentur artus, languet prorsus incrementum; perit etiam, si grandiora magisque præcipua lymphæ itinera obturentur. Nimis heu securus hicce morborum furculus! In glandulis enim quotquot accidunt & in vasculis mesenterii obstractiones & scirrhi, aliis etiam in visceribus abdominis prioris notæ scirrhusi infarctus, nutritionis lymphaticæ subsidium solidis fluidisque subtrahunt. Malorum exindè morborumque subsequantium adeste properat cohors pessima, atrophia, emaciatio, atonia etiam laxitasque solidorum, fluidorum itèr dissolutio, cachexia, œdema, hydrops, &c.

Cur autem, connexa dùm asserimus vasa lymphatica cum glandulis; solitaria interim videntur tot glandulæ, nullumque vas lymphaticum inter illas deregitur, prædicti quod commercii veritatem confirmet? Culpanda sanè veniunt vasorum lymphaticorum exilitas pelluciditasque, tenuitas etiam membranarum rupturæ proxima. Caducam verò spem erigit crescens in dies hominum industria. Nonne oculatissimos in arte anatomicâ viros, ad PECQUETUM usque, cisterna lumbaris & canalis thoracicus lymphæ chylique oceanus effugerunt. Lymphaticorum tamen mesenterii vasorum color, qui, contiguus etiam in visceribus, lacteus visu distinguitur, hancce regni lymphatici provinciam

ante alias primam revelavit. Lymphaticorum etiam mesenterii vasorum coadunatio cum glandulis, inibi familiaris exercetur: alibi, nec diffiteor, spissiori adhuc absconditur velo. Illam verò insciam prodit numerosa beneficiorum soboles. Glandulosus aliundè operis fervor ex prædictis evincitur.

Ergò systema glandulosum lymphæ officina.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Carolus - Ludovicus
VARNIER.	M. Ludovicus - Carolus-
Henricus MACQUART.	M. Franciscus - Felicitas
COCHU.
M. Jacobus-Franciscus DE
VILLIERS, antiquus
Regis Exercituum Medi-
cus ordinarius in Germa-
niâ, Regiæ Scholæ Ve-
terinariæ Medicus,	M. Joannes - Franciscus-
Jacobus ROUSSILLE DE
CHAMSERV.	M. Josephus DE JUSSIEU,
Regiæ Scientiarum Aca-
demæ Socius.
M. Eduardus - Franciscus-
Maria BOSQUILLON,
Eques, Professor Regius,
è Societate Medica Edim-
burgensi,	M. Sanctus - Ludovicus
GUINDANT, è Regiâ
Scientiarum Societate
Monspelienfi.	M. Hyacinthus - Theodorus
BARON, antiquus Fa-
cultatis Decanus, necnon
Castrorum Regis & Exer-
citus in Germaniâ &
in Italiâ Protomedicus.
- Proponat Parisiis TUSSANUS - CLAUDIUS-NICOLAUS NAVIER, Catala-
nus, Doctor Medicus Remensis, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis
Baccalaureus, Theses Auctor. A SEXTA AD MERIDIEM.